UCHWAŁA Nr XVI/125/2016
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia 25 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania za 2015 rok z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020".

Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, z późn. zm.[1]) art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 późn. zm.[2]) w związku z uchwałą nr XXXIX/397/2014 Rady Powiatu Inowrocławskiego z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020" uchwala się, co następuje:

§1.1. Przyjąć sprawozdanie za rok 2015 z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020".

2. Sprawozdanie, o którym mowa w § 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Powiatu Inowrocławskiego.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego

Ryszard Jagodziński

[1] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz.1890.
[2] Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, poz. 1045, poz. 1240, poz. 1310, poz. 1359, poz. 1607, poz.1616, poz. 1830 i poz. 1893.

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY Nr XVI/125/2016
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia 25 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania za 2015 rok z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020".

Podjęcie przedmiotowej uchwały uzasadniają następujące okoliczności faktyczne. Do zadań własnych powiatu należy m.in. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Podstawę prawną podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, z późn. zm.) Przepis ten stanowi, iż do wyłącznej właściwości rady powiatu należy rozpatrywanie sprawozdań z działalności zarządu, w tym z działalności finansowej.

Przewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego
Ryszard Jagodziński

Załącznik do uchwały nr XVI/125/2016
Rady Powiatu Inowrocławskiego
z dnia 25 marca 2016 r.

Sprawozdanie za 2015 rok z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020.”.

Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obligatoryjnym zadaniem własnym powiatu. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 została przyjęta uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego nr XXXIX/397/2014 z 28 lutego 2014 r. Jest dokumentem określającym priorytety w działaniach powiatu w zakresie polityki społecznej. Pomaga w umocowaniu prawnym konkretnych działań, jest istotnym ogniwem w hierarchii dokumentów strategicznych będąc w stosunku do nich pełną kompatybilność i komplementarność.

Głównym założeniem opracowania strategii była konieczność określenia polityki społecznej Powiatu Inowrocławskiego oraz jej misji, celów i kierunków działania na najbliższe lata, pozwalających na budowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu instytucjonalnej ochrony bezpieczeństwa mieszkańców naszego powiatu, tak by dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań.

Fundamentem strategii jest maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału. Mieszkańcy powiatu, odbiorcy i adresaci strategii mają możliwość znalezienia się w strefie pozbawionej zagrożeń. Dla bezpieczeństwa socjalnego wymagane jest bowiem stworzenie takiego systemu zaspokajania potrzeb społecznych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających się warunków społecznych.

Misja stanowi podstawowy element strategii i jest jej celem nadrzędnym, który kształtuje kierunki działania. Wynikają z niej bezpośrednio cele strategiczne, które ją konkretyzują. Cele te są z kolei rozpisywane na bardziej szczegółowe. Misja to opis głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne. Misja została określona jako „Skuteczna polityka społeczna zapewniająca mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne i zdrowotne, opiekę nad rodziną, edukację i rehabilitację osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie samodzielnego rozwiązywania swoich problemów i pełne uczestnictwo w życiu".

Powiatowa strategia obejmowała pięć obszarów działania, do których należą: niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, dziecko i rodzina, bezrobocie oraz edukacja i zdrowie. Każdy z nich jest realizowany przez program skierowany do poszczególnej grupy beneficjentów.

Obszar – Niepełnosprawność.

Działania związane z niepełnosprawnością uszczegółowione są w „Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Inowrocławskim na lata 2014-2020", który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego nr XL/404/2014 z 28 marca 2014 r. Program ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, poprzez wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz umożliwienie im pełnego uczestnictwa na płaszczyźnie społecznej i zawodowej.

Cel strategiczny

1. **Zwiększenie zatrudnialności osób niepełnosprawnych.**

Kierunki działań:

1) motywowanie osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy;

2) podnoszenie kwalifikacji (kursy, szkolenia, staże);
3) prowadzenie akcji informacyjnej oraz promowanie wśród pracodawców form wsparcia w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Nieodłącznym elementem rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych jest rehabilitacja społeczna. Prowadzi ona do zwiększenia poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa oraz przydatności społecznej osób niepełnosprawnych. Jej głównym celem jest wspomaganie osób niepełnosprawnych w zakresie uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia poprzez poradnictwo, przygotowanie do pracy, opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w zakładach pracy, a także pomoc pracodawcom w stwarzaniu warunków pracy stosownych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W roku 2015, w ramach zadań ustawowych udzielono osobom niepełnosprawnym wsparcia z zakresu rehabilitacji zawodowej, w niżej wymienionych formach:

1) dofinansowano zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla 4 osób niepełnosprawnych w wysokości **142 500 zł;**
   pracodawcy ubiegający się o dofinansowanie otrzymali środki na utworzenie następujących stanowisk: introligator, pomoc biurowa w sekcji finansowo-gospodarczej, prasowaczka, kucharz;
2) dofinansowano rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług mobilnej myjni parowej **1** osobie niepełnosprawnej w wysokości **30 000 zł**.

2. **Działania zmierzające do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych zamieszkujących tereny wiejskie.**

Kierunki działań:

1) pozyskanie lokalnych liderów;
2) kampanie informacyjne zwiększające świadomość o prawach i przywilejach osób niepełnosprawnych;
3) tworzenie warunków do rozwoju placówek dla osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne zamieszkujące obszary wiejskie w większym stopniu podlegają ryzyku wykluczenia społecznego. Procesy decydujące o rozwoju społecznym i gospodarczym wciąż jeszcze mają tendencję do koncentrowania się w ośrodkach znacznie zurbanizowanych charakteryzujących się większym potencjałem rozwojowym niż obszary wiejskie co powoduje, iż pogłębiają się różnice występujące pomiędzy miastem a wsią. Na skutek tego, na terenach wiejskich występuje niższy niż w miastach poziom gospodarczy, a także znaczące trudności w dostępie do infrastruktury edukacyjnej, społecznej, teleinformatycznej i kulturalnej. Czynniki te przekładają się na zwiększenie ryzyka wykluczenia społecznego niepełnosprawnych mieszkańców terenów wiejskich oraz mniejszy dostęp do informacji, co przyczyniło się do ściślejszej współpracy z miejskim, miejsko-gminnym i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej. Z dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego skorzystało 145 osób niepełnosprawnych zamieszkujących tereny wiejskie, z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym skorzystały 33 osoby. Dofinansowanie do likwidacji barier

otrzymały 33 osób zamieszkujących tereny wiejskie. Stanowi to prawie 26% ogółu osób, które otrzymały pomoc w ramach zadania. Osoby zamieszkujące obszary wiejskie (łącznie 73 osoby) miały też możliwość skorzystania z udziału w imprezach o charakterze kulturalnym, sportowym i turystycznym, współfinansowanych ze środków PFRON w ramach realizacji zadania „dofinansowanie SKTiR osób niepełnosprawnych".

3. **Zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.**

Kierunki działań:

1) podejmowanie działań dążących do likwidacji barier funkcjonalnych;
2) wspieranie różnych form wypoczynku i rehabilitacji;
3) zwiększenie dostępności do środków ortopedycznych, pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego;
4) wspieranie rozwoju aktywności osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce.

Samorząd powiatowy jest najbliżej spraw i problemów mieszkańców, który swoimi działaniami włącza osoby niepełnosprawne w każdą dziedzinę życia społecznego. W sposób maksymalny wykorzystuje zasoby finansowe, rzeczowe, osobowe, na cele związane z zaspokojeniem potrzeb osób niepełnosprawnych oraz ich aktywizację zawodową i społeczną.

W celu zwiększenia efektywności wsparcia, dostępności korzystania przez osoby niepełnosprawne z dofinansowania oraz wzmocnienia i rozszerzenia współpracy, centrum jako jeden z dysponentów środków PFRON wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, współpracując m.in. z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, fundacjami.

Odpowiednio do potrzeb, osoby niepełnosprawne mogą otrzymać dofinansowanie do wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, takich jak: aparaty słuchowe, systemy FM, protezy kończyn górnych i dolnych, wózki inwalidzkie, podpórki czterokołowe, pionizatory, urządzenia multifunkcyjne, ortezy, obuwie ortopedyczne, protezy powietrzne, materace/poduszki przeciwodleżynowe, gorsety korekcyjne, krtań elektroniczna, protezy piersi, soczewki, kule łokciowe, pieluchomajtki, cewniki i worki do zbioru moczu, naprawa protez oraz wózków inwalidzkich.

Z dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w 2015 r. skorzystało **531** osób na kwotę **599 425,00 zł.**

W roku 2015 zrealizowano **12** wniosków o dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego na kwotę **7 670,00 zł**, a były to rowery rehabilitacyjne stacjonarne, orbitrek, fotel masujący, stół grawitacyjny pionizujący, materac rehabilitacyjny.

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. d ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych można dofinansować likwidacje barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Wysokość dofinansowania w roku 2015 wynosiła do 95% wartości przedsięwzięcia lub przedmiotu.

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Realizacja tego zadania ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie wiedzy. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić jej kontakt z otoczeniem.

W 2015 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu wpłynęły łącznie 203 wnioski o dofinansowanie likwidacji barier. Wnioskowana kwota wyniosła 1 159 297,72 zł. Zawarto łącznie 130 umów z wnioskodawcami, z których zrealizowano 127 i wypłacono kwotę 424 470,80 zł.

Wnioski na likwidację barier architektonicznych w większości dotyczyły modernizacji łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych. Do Centrum wpłynęły 92 wnioski, z czego zrealizowano 49 i wypłacono kwotę 172 929,55 zł.

Likwidacja barier technicznych głównie dotyczyła dofinansowań do łóżek rehabilitacyjnych, schodołazów, podnośników transportowych oraz platform przyschodowych. W 2015 roku przyjęto 73 wnioski o dofinansowanie tego zadania. Zrealizowano 56 z nich i wypłacono kwotę 229 064,75 zł.

O dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się ubiegały się 38 osoby. Zrealizowano 22 wnioski na kwotę 22 476,50 zł.

W obszarze „Niepełnosprawność", w zakresie zwiększenia aktywności społecznej osób niepełnosprawnych w ramach wspierania różnych form wypoczynku i rehabilitacji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu na podstawie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej może dofinansować uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych mogą korzystać wszystkie osoby niepełnosprawne, które posiadają ważne orzeczenie:

1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub;
2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów lub;
3) o niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia.

Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego jest zróżnicowane i zależy od stopnia inwalidztwa i wieku. W rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie bierze udział pracownik socjalny, oceniając sytuację społeczną osoby niepełnosprawnej i jej potrzeby, w zakresie rozwijania umiejętności społecznych. PCPR rozpatrując wnioski o przyznanie dofinansowania zwraca uwagę na kwestię właściwego wyboru miejscowości i ośrodka rehabilitacyjnego uwzględniając rodzaj niepełnosprawności, zalecenia lekarza, jak i ofertę rehabilitacyjną danego ośrodka, w którym ma się odbyć turnus.

W 2015 roku o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ubiegały się 505 osoby, w tym 163 opiekunów.

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym otrzymało **416** osób, w tym:

- **189** dorosłych i ich **73** opiekunów,
- **80** dzieci i ich **74** opiekunów.

Łącznie w roku 2015 na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przeznaczono środki z PFRON-u w wysokości **406 400 zł,** w tym dla:

- dorosłych osób niepełnosprawnych przekazano kwotę **257 872 zł,**
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przekazano kwotę **148 528 zł.**

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych skorzystały **144** kobiety.

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych o dofinansowanie do wysokości do 60% mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia, w wysokości nieobjętej dofinansowaniem z PFRON-u.

W okresie sprawozdawczym do PCPR-u wpłynęło 15 wniosków. Stowarzyszenia i organizacje ubiegały się o dofinansowanie ze środków PFRON-u z przeznaczeniem na niżej wymienione cele:

1) dofinansowanie zadań z zakresu sportu osób niepełnosprawnych wpłynął 1 wniosek, który uzyskał dofinansowanie w kwocie 370 zł;
2) dofinansowanie zadań z zakresu rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wpłynęło 5 wniosków, z których 4 otrzymały dofinansowane na łączną kwotę 9 780 zł (1 wnioskodawca zrezygnował z przyznanego dofinansowania);
3) dofinansowanie zadań z zakresu kultury osób niepełnosprawnych wpłynęło 9 wniosków, które uzyskały dofinansowanie na łączną kwotę 12 050 zł.

W 2015 r. zawarto 14 umów na łączną kwotę 22 200 zł.

Kolejny rok realizowany był pilotażowy program „Aktywny samorząd".

Z Zadania 2 Obszaru A skorzystało trzech wnioskodawców, którzy ubiegali się o dofinansowanie pomocy w uzyskania prawa jazdy kat. B. Wypłacona kwota wyniosła łącznie **3779 zł.**

W ramach Obszaru C Zadania 2 tj. pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym o dofinansowanie ubiegały się 52 osoby niepełnosprawne. Dofinansowano 32 wnioski na kwotę **360 49,99 zł.**

W ramach Moduł I obszar C Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości dofinansowanie otrzymały 2 osoby na kwotę **33 999,50 zł,** w obszarze D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego) dofinansowanie otrzymało 6 osób na kwotę **83 64,06 zł.**

Natomiast w ramach **Modułu II** – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/dziennym lub niestacjonarnym/wieczorowym/zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu) wsparcie otrzymało 99 osób na kwotę **321 829,50 zł.**

4. **Skoordynowanie działań organizacji oraz instytucji w zakresie realizacji zadań skierowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.**

Kierunki działań:

1) zintensyfikowanie działań Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
2) wspólne zorganizowanie i obchodzenie Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Inowrocławiu została powołana 14 maja 2012 roku zarządzeniem Starosty Inowrocławskiego nr 18/2012 na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.). Powiatowa Rada składa się z 5 osób powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz jednostek samorządu terytorialnego. W skład naszej rady wchodzi 2 przedstawicieli Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „FLANDRIA", przedstawicielka Inowrocławskiego Stowarzyszenia „AMAZONKI", pracownik Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu i pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu. Zgodnie z ustawą, posiedzenia rady powinny odbywać się co najmniej raz na kwartał. W 2015 r. odbyły się 4 posiedzenia mające na celu opiniowanie uchwał i programów realizowanych przez PCPR w Inowrocławiu oraz omawianie problemów dotyczących integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Przedstawiciele rady zachęcali niepełnosprawnych do aktywności i uczestniczenia w projektach i zadaniach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

W Domu Pomocy Społecznej w Ludzisku 11 lutego 2015 r. obchodzony był Światowy Dzień Chorych. Uroczystość ta poświęcona jest w sposób szczególny tym, którzy fizycznie nie mogą w pełni korzystać z uroków życia oraz oczekują pomocy i wsparcia.

Na scenie Młodzieżowego Domu Kultury w Inowrocławiu 3 października 2015 r. odbył się program artystyczny w ramach obchodów „Powiatowych Dni Seniora" pod

honorowym patronatem Starosty Inowrocławskiego Tadeusza Majewskiego, zorganizowany przez Dom Pomocy Społecznej w Inowrocławiu.

Dnia 21 października 2015 r. w Teatrze Miejskim w Inowrocławiu zorganizowano „Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych", którego uczestnikami byli mieszkańcy domów pomocy społecznej, uczestnicy środowiskowych domów samopomocy, warsztatu terapii zajęciowej oraz uczniowie Zespołu Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu.

Domy Pomocy Społecznej w Parchaniu i Warzynie zorganizowały w październiku obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, w ramach których odbyła się konferencja dotycząca zdrowia psychicznego oraz piknik połączony z grzybobraniem.

5. **Tworzenie środowiska lokalnego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych oraz wspieranie rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną.**

Kierunki działań:

1) egzekwowanie prawa budowlanego w zakresie budownictwa pozbawionego barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej;
2) orzekanie i kwalifikowanie do kształcenia specjalnego i integracyjnego oparte na potencjale możliwości dziecka niepełnosprawnego;
3) dążenie do zabezpieczenia możliwości swobodnego i samodzielnego poruszania się osób niepełnosprawnych w terenie zabudowanym i niezabudowanym.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu realizuje dla powiatu inowrocławskiego zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wynikające z obowiązujących przepisów prawa w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz. 162, z późn. zm.).

Określając zadania Zespołu można powiedzieć, że należy do nich prowadzenie wszelkich spraw związanych z wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz legitymacji osoby niepełnosprawnej.

W 2015 r. do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu wpłynęło:

1) 3 151 wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności;
2) 518 wniosków o ustalenie niepełnosprawności;
3) 658 wniosków o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Zespół wydał **3 523 orzeczeń** w tym:

1) <u>dla osób powyżej 16 roku życia:</u>
   a) 2 741 orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności,
   b) 215 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
   c) 64 orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności,

2) dla osób przed 16 rokiem życia:

a) 392 orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
b) 109 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
c) 2 orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności.

Legitymację osoby niepełnosprawnej wydano **655 osobom**, w tym:

a) 126 legitymacji wydanych osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności;
b) 529 legitymacji wydanych osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

W omawianym roku sprawozdawczym odbyło się 575 posiedzeń składów orzekających, podczas których rozpatrzone zostały wyżej wymienione wnioski. Wydano 787 kart parkingowych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w 2015 r. przyjęła 3 070 dzieci i młodzieży. Wykonano łącznie 3 587 diagnoz psychologicznych, pedagogicznych i logopedycznych.

Zespół orzekający działający w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wydał łącznie 342 orzeczenia o kształceniu specjalnym, w tym dla uczniów:

1) niedosłyszących i słabo słyszących - 29;
2) niewidomych i słabo widzących - 17;
3) upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim - 119;
4) upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym lub znacznym - 28;
5) z niepełnosprawnościami sprzężonymi - 31;
6) zagrożonych niedostosowaniem - 7
7) niedostosowanych społecznie – 43
8) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją – 24
9) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – 44.

Ponadto zespół wydał 371 orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego i indywidualnego przygotowania przedszkolnego dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły, 90 opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka oraz 7 orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla osób upośledzonych umysłowo w stopniu w stopniu głębokim.

W tym samym roku poradnia wydała 1 582 opinie w różnych sprawach, z czego stosunkowo najwięcej w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i objęcia dziecka/ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu lub szkole.

Różnymi rodzajami terapii (psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna) objęto 102 osoby. Dotyczyły one w dużej mierze zaburzeń emocjonalno-społecznych, fobii społecznych, zaburzonych relacji z rówieśnikami, odmowy chodzenia do szkoły, uzależnień, problemów rodzinnych, specyficznych trudności w uczeniu się i zaburzeń artykulacji.

W tym czasie Poradnia objęła 3 254 osoby różnymi formami pomocy grupowej. Pomoc adresowana była do nauczycieli, rodziców oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych,

gimnazjów, szkół podstawowych, przedszkoli i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

W szerokim zakresie prowadzono warsztaty dla uczniów wszystkich typów szkół dotyczące profilaktyki uzależnień, w tym szczególnie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy. W ramach tych zajęć odbyły się spotkania dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej na temat płodowego zespołu alkoholowego FAS „Ciąża koniecznie bez alkoholu" oraz warsztaty na temat HIV/AIDS. Zrealizowano także program antynikotynowy „Znajdź właściwe rozwiązanie" w jednym z gimnazjów. Przeprowadzono również cykl warsztatów dla rodziców dzieci z ADHD i zajęcia psychoedukacyjne i nauczycieli z tego zakresu.

Do edukacji prozdrowotnej zaliczyć należy także prelekcje prowadzone przez pracowników poradni dotyczące przeciwwskazań zdrowotnych w wyborze zawodu.

Inne działania prozdrowotne to:

- warsztaty dla dzieci i młodzieży i „Sposoby radzenia sobie ze stresem", sposoby relaksacji,
- indywidualne spotkania z rodzicami i nauczycielami w trakcie, których przekazywana jest podstawowa wiedza na temat zdrowego stylu życia i zaburzeń zdrowia psychicznego występujących u dzieci i młodzieży.

Zarząd Dróg Powiatowych w Inowrocławiu w 2015 r. wykonał inwestycje i remonty uwzględniające likwidacje barier architektonicznych w ciągu dróg powiatowych na terenie powiatu inowrocławskiego:

1) przebudowa drogi powiatowej nr 2508C Wojdal - Pakość – II etap;
2) przebudowa drogi powiatowej nr 3416C – ulica Marii Skłodowskiej-Curie w Inowrocławiu;
3) remont nawierzchni chodnika w ciągu ulicy Narutowicza w Inowrocławiu na odcinku od skrzyżowania z ulicą Staszica do Sądu Rejonowego (lewa prawa);
4) remont nawierzchni chodnika w ciągu ulicy Poznańskiej w Inowrocławiu na odcinku od skrzyżowania z ulicą Szeroką do skrzyżowania z ulica Świętokrzyską (strona lewa);
5) obniżenie krawężników na przejściu dla pieszych na ulicy Wielkopolskiej w Inowrocławiu (koło kościoła).

Obszar - Przemoc w rodzinie.

Działania związane z przemocą uszczegółowione były w „Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015 w powiecie inowrocławskim" który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego nr XV/143/2012 z 26 stycznia 2012 r.

Cel strategiczny

1. **Tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy.**

Kierunki działań:

1) cykliczne spotkania służb i instytucji;
2) podnoszenie kwalifikacji;

3) działania profilaktyczno-edukacyjne.

W 2015 r. Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu wszczęła 133 postępowania z art. 207, zakończyła 144 i stwierdziła 176 naruszeń wskazanego artykułu.

Działalność Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie Powiatu Inowrocławskiego w 2015 r.

Miejscowość	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba spotkań grup roboczych	Liczba aktywnych Niebieskich Kart
MOPS Inowrocław	4	1 117	325
GOPS Inowrocław	4	70	33
MGOPS Janikowo	4	139	38
MGOPS Kruszwica	4	125	41
MGOPS Gniewkowo	4	183	75
OPS Pakość	4	50	65
GOPS Złotniki Kujawskie	4	63	43
GOPS Rojewo	4	34	17
GOPS Dąbrowa Biskupia	4	33	11
RAZEM	36	1814	648

2. **Zwiększenie skuteczności działań pomocowych skierowanych do osób doświadczających i doznających przemocy.**

Kierunki działań:

1) zwiększenie dostępności do specjalistów;
2) organizowanie warsztatów dla młodzieży;
3) grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
4) grupa dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
5) terapia indywidualna i wsparcie psychologiczne;
6) pomoc prawna;
7) zapewnienie bezpiecznego schronienia.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w ramach swojej działalności obejmuje pomocą mieszkańców powiatu inowrocławskiego między innymi uwikłanych w przemoc w rodzinie. W 2015 r. do ośrodka zgłosiły się 103 osoby doznające przemocy, w związku z czym podjęto 398 interwencji, oraz 20 osób stosujących przemoc, wobec których podjęto 52 interwencje. Wszczęto 12 procedur Niebieskiej Karty. Pracownik Ośrodka uczestniczył w 8 posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych, 114 razy brał udział w pracach grup roboczych.

W Ośrodku oprócz podejmowanych interwencji, terapii prowadzono również grupę wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w której zadeklarowało chęć uczestnictwa 27 osób.

Grupa miała charakter grupy otwartej, co pozwalało uczestnikom wejście w grupę na każdym etapie jej trwania. W spotkaniach grupy średnio uczestniczyło po 8 osób. Odbyły się 39 czterogodzinne spotkania. Kobiety dzieliły się własnym doświadczeniem dostarczając wzajemnych wzmocnień poprzez przykłady własnych sukcesów w życiu, dawały sobie wsparcie emocjonalne. Po kilku edycjach można stwierdzić, że grupy wsparcia to jedna z najlepszych metod pomocy osobom doznających przemocy.

W OIK prowadzono również grupy dla sprawców przemocy w rodzinie. Głównym celem spotkań było powstrzymanie sprawców przemocy przed jej stosowaniem. Odbyło się 18 trzygodzinnych spotkań, w których brało udział 13 mężczyzn.

Zgodnie z założeniami zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego odbyły się 3 spotkania wszystkich instytucji współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w których brało udział każdorazowo 20 przedstawicieli tych jednostek.

Przeprowadzano szkolenia dla:

- pedagogów oraz pracowników socjalnych z powiatu inowrocławskiego z zakresu podstawowych aspektów prawa rodzinnego i karnego w sytuacji przemocy domowej,
- policjantów z KPP w Inowrocławiu i członków Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu inowrocławskiego.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował konferencję „Krzywdzone dziecko – diagnoza, ochrona, pomoc". Uczestnikami konferencji byli pedagodzy, psycholodzy, policjanci, kuratorzy, pracownicy socjalni, pracownicy ochrony zdrowia.

Oprócz wyżej wymienionych działań OIK współpracował z policją, prokuraturą, sądami, kuratorami, ośrodkami pomocy społecznej oraz Toruńskim Stowarzyszeniem Aktywności Społecznej. Pracownik OIK jest członkiem Zespołów Interdyscyplinarnych przy GOPS oraz MOPS w Inowrocławiu. Na bieżąco pracownicy OIK udzielają konsultacji pracownikom służb pomocowych w powiecie inowrocławskim.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach jest placówką całodobową. Działa między innymi w celu zapewnienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i ich dzieciom bezpieczeństwa osobistego oraz wsparcia i pomocy, dzięki któremu będą mogły poradzić sobie z traumatycznymi doświadczeniami, odzyskać szacunek dla siebie i zacząć samodzielnie budować nowe, wolne od przemocy życie dla siebie i dzieci.

W 2015 roku w hostelu Ośrodka przebywały 44 osoby (w tym 19 kobiet i 25 dzieci). Przedział wiekowy kobiet to 21-45 lat, średnia wieku kobiet 29 lat, natomiast średnia wieku dzieci to 5 lat. Średniomiesięczny stan mieszkańców hostelu wyniósł 6 osób. W okresie sprawozdawczym udzielono łącznie pomocy i wsparcia 349 osobom, w tym 305 osobom w formie ambulatoryjnej (prawnik, psycholog) i 44 osobom w formie pomocy całodobowej, łącznie udzielono 883 porad, konsultacji, terapii.

Oprócz udzielanego poradnictwa prawnego, psychologicznego, socjalnego i wsparcia, pracownicy Ośrodka prowadzą szereg zajęć dla osób uwikłanych w przemoc. W bieżącym roku sprawozdawczym pracownicy Ośrodka przeprowadzili następujące oddziaływania względem dzieci i osób dorosłych:

- zajęcia pedagogiczne – odbyło się 26 zajęć dla 13 dzieci przebywających w Ośrodku,
- zajęcia na temat zjawiska przemocy domowej – odbyło się 14 spotkań dla 6 osób,
- zajęcia edukacyjno-wychowawcze dla kobiet - brało udział 12 kobiet w 14 spotkaniach,
- treningi umiejętności społecznych (nauka gotowania) - brało udział 9 kobiet w 17 zajęciach,
- konsultacje wychowawcze – skorzystały 3 osoby, liczba konsultacji 14.

Pracownicy ośrodka zapewnili mieszkańcom Ośrodka dostępu do pomocy medycznej, z której skorzystało 13 osób.

W 2015 roku po raz pierwszy w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach w miesiącach lutym i marcu odbyły się warsztaty pn. Trening umiejętności wychowawczych. Warsztaty adresowane były dla rodziców uczniów klas 1-3 Szkoły Podstawowej w Jaksicach. Zajęcia odbywały się w 7 blokach tematycznych. Celem warsztatów było wzmocnienie kompetencji wychowawczych oraz ćwiczenie praktycznych umiejętności rodzicielskich. Uczestnicy mieli możliwość zwiększyć wiedzę na temat komunikacji w rodzinie oraz nabyć umiejętności aktywnego słuchania dziecka. Brało w nich udział 5 osób.

Ośrodek w 2015 roku podjął również działania na zewnątrz organizując zajęcia edukacyjno-wychowawcze na temat przemocy rówieśniczej dla uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu inowrocławskiego, w których wzięło udział 247 dzieci. Głównym celem zajęć było wyjaśnienie dzieciom zjawiska przemocy, wskazanie i rozróżnienie zachowań przemocowych oraz uwrażliwienie na krzywdę kolegów i koleżanek.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w 7 spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Brali również udział w spotkaniu dla rodziców młodzieży ze szkoły ponadgimnazjalnej w Kruszwicy, którego celem było zwiększenie wiedzy, świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W Pokoju Przesłuchań mieszczącym się w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach w 2015 r. przeprowadzono 56 przesłuchań świadków, w tym 5 osób dorosłych.

3. **Tworzenie oferty działań skierowanych do osób stosującej przemoc.**

Kierunki działań:

1) program korekcyjno-edukacyjny;
2) pomoc prawna;
3) terapia indywidualna.

W 2015 r. w powiecie inowrocławskim został zrealizowany program korekcyjno-edukacyjny. Głównym celem programu jest powstrzymanie sprawców przemocy przed jej stosowaniem. Adresatami programu były osoby skazane prawomocnym wyrokiem sądu za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie. Programem zostało objętych 19 osób. Zajęcia odbywały się w formie sesji indywidualnych oraz sesji grupowych w oparciu o scenariusz programu Duluth. Środki na realizacje powyższego programu pozyskane zostały z dotacji Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

Obszar - Dziecko i rodzina

Cel strategiczny

1. Podniesienie skuteczności działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.

Kierunki działań:

1) grupa wsparcia z elementami psychoedukacji dla dzieci i młodzieży;
2) program zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
3) grupa wsparcia dla dzieci i młodzieży;
4) świadczenie wsparcia specjalistycznego dla rodzin.

W Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny kontynuowana była realizacja programu zagospodarowania czasu wolnego. W 2015 r. zaprzestano realizować trzy spośród ponad dwudziestu programów własnych wychowawców, trzy nowe programy zostały wdrożone do realizacji. Tym samym utrzymano na tym samym poziomie ofertę wychowawczą w każdej z placówek. Aktualnie w każdym z domów realizowane są co najmniej trzy programy własne wychowawców, które łączą zainteresowania i pasje dorosłych ze sposobem spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzieży. Tematyka jest rozmaita – zajęcia plastyczne, kulinarne czy turystyczno-krajoznawcze. Wychowankowie czterech placówek wraz z opiekunami biorą udział niemal we wszystkich imprezach organizowanych przez Inowrocławskie PTTK, zarówno w rajdach turystycznych jak i okolicznościowych imprezach patriotycznych.

Ponadto w Ośrodku funkcjonuje Klub Żeglarski „Sindbad", gdzie pasja dyrektora jest płaszczyzną porozumienia z dziećmi i młodzieżą ze wszystkich placówek Ośrodka oraz stanowi bazę pracy wychowawczej. W roku 2015 część wychowanków spędziła wakacje w bazie biwakowo-żeglarskiej w Kruszwicy oraz podczas zorganizowanego atrakcyjnego rejsu po jeziorach mazurskich dla dwóch 8 osobowych załóg. Odbył się także sponsorowany wyjazd nad morze dla 8 najmłodszych. Troje wychowanków domu przy ul. Tadeusza Śliwaka wyjechało na sponsorowane kolonie dla dzieci.

Biwaki w bazie biwakowej w Kruszwicy są organizowane nie tylko dla żeglarzy. Zabierane są tam wszystkie dzieci tak, aby młodsi wychowankowie przebywali tam 2-3 tygodnie. Otwarte kąpielisko z ratownikiem, czterokołowe pojazdy rowerowe czynią kruszwickie biwaki atrakcyjnymi formami wypoczynku oraz stanowią dobrą okazję do nawiązania bliższych relacji wychowawców z dziećmi.

W każdej placówce dzieci korzystają z kąpieli i uczą się pływać w znacznie szerszym zakresie niż dotychczas. Jest to sposób na spędzanie czasu wolnego jak i element terapii oraz rehabilitacji ruchowej dla dzieci, zgodnie ze wskazaniami lekarskimi.

W Ośrodku jest także realizowany program socjoterapeutyczny „Twórcza Młodość" zakładający terapię dzieci i młodzieży w oparciu o muzykę i wspólne muzykowanie. Realizator programu „Twórcza Młodość" wraz z grupą przyjaciół i dziećmi uczestniczącymi w zajęciach są organizatorami ogólnopolskiego festiwalu artystycznego pod tym samym tytułem. W festiwalu uczestniczą dzieci z podobnych placówek z całej Polski.

Realizowany we wszystkich placówkach Ośrodka program edukacji do samodzielności, przyjęty jako forma codziennej pracy z dziećmi, mający na celu podniesienie umiejętności dzieci w zakresie samoobsługi i uczestnictwa każdego dziecka w życiu domowym - okazał się dobrym narzędziem zapobiegania wyuczonej bezradności i braku umiejętności samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego. W Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny została przyjęta indywidualna forma wsparcia dzieci które przebywają w placówkach Ośrodka czy też byłych wychowanków:

- poradnictwo dla młodzieży i rodziców, po opuszczeniu przez wychowanka placówki, w przypadku śmierci rodziców wychowanków, czy mniej zaradnych byłych wychowanków placówki - kierowanie do ZUS-ów, PZU pism o renty rodzinne, czy wypłaty jednorazowych świadczeń,
- występowanie do sądów rejonowych o ustanawianie kuratorów ds. majątku dziecka,
- występowanie do ZUS i kierowanie alimentów, należnych dzieciom z rąk komornika na konto depozytowe ośrodka, a po ustanowieniu kuratora, na konto wskazane przez kuratora.

Wsparcie psychologiczne dzieci w trudnych dla nich chwilach realizowane jest w formie indywidualnych zajęć oraz rozmów wspierających, czy też mediacji rówieśniczych. Istotnym i ważnym elementem wsparcia dzieci są opracowywane (w przypadku konieczności) indywidualne procedury i zasady w pracy z dziećmi o szczególnych wymaganiach wychowawczych. Wsparciem psychologicznym objęte są wszystkie dzieci w każdej placówce. Ponad 70% dzieci objętych było indywidualną i grupową formą terapii psychologicznej. Ponadto psycholodzy prowadzą szkolenia i zajęcia profilaktyczne w zakresie profilaktyki narkomanii i zażywania środków psychoaktywnych.

W Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny w zakresie wsparcia rodzin od samego początku pobytu dziecka w placówce praca odbywa się (zadania realizowane przez pracownika socjalnego) poprzez:

a) diagnozowanie przyczyn i podłoża występujących problemów - wspólna praca z rodziną, asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym rodziny,
b) działania na rzecz zmiany funkcjonowania osób czy rodziny z problemem alkoholowym:
   - wspieranie w procesie utrzymania abstynencji,
   - wskazywanie ośrodków, w których możliwe jest odbycie terapii (ambulatoryjne bądź zamknięte),
   - monitorowanie procesu leczenia,
c) wspomaganie osób z zaburzeniami zachowania bądź chorych psychicznie:
   - podejmowanie prób doprowadzenia rodzica w celu konsultacji psychologicznej bądź psychiatrycznej, koniecznej do prawidłowego zdiagnozowania, leczenia czy umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym,
   - wspólne wizyty z rodzicem podczas wizyt u psychiatry (za zgodą rodzica),
d) pracę socjalną wspierającą funkcjonowanie rodziny w środowisku:
   - pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, w środowisku zamieszkania,
   - wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy (udzielanie poradnictwa w zakresie kompetencji policji – Niebieskiej Karty, sądu, prokuratury i pomoc w nawiązaniu kontaktu z właściwymi instytucjami,

- pomoc w dotarciu do osób świadczących usługi z zakresu poradnictwa specjalistycznego (prawnik, komornik, radca prawny, psycholog, pedagog),

e) pracę socjalną na rzecz rodziców w rozwiązywaniu problemów bezrobocia:
   - pomoc w nabyciu umiejętności właściwego poszukiwania pracy i zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy,
   - pomoc w adaptacji w miejscu pracy, zmiana postaw i wartości w odniesieniu do pracy zarobkowej,
   - pomoc w dotarciu do pracodawców,

f) pracę socjalną w zapewnieniu możliwych środków materialnych, bądź w postaci darów czy działań:
   - pomoc w uzyskaniu możliwych świadczeń z tytułu pomocy społecznej,
   - współpraca ze stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi,
   - pomoc w konstruowaniu próśb do instytucji o możliwe ulgi czy też rozłożenie zaległości na raty,
   - edukowanie rodziny i pomoc w nabywaniu umiejętności właściwego gospodarowania budżetem domowym,
   - monitorowanie wspólnie z rodziną wydatków (trening budżetowy),

g) pracę socjalną wspierającą zapewnienie rodzinom odpowiednich warunków mieszkaniowych:
   - pomoc w składaniu wniosków o przydział lub zamianę mieszkania - spotkania z pracownikami wydziałów lokalowych, burmistrzami,
   - wskazywanie możliwości skorzystania z dodatku mieszkaniowego,
   - wspólne z rodziną analizowanie możliwości oszczędnego gospodarowania mediami,
   - analizowanie wykonania możliwych prac remontowych,

h) wizytowanie środowisk rodziców wychowanków, w celu przygotowania opinii dotyczącej możliwość urlopowania dzieci do domu,

i) proponowanie i poszukiwanie dla rodziców możliwości podniesienia kompetencji wychowawczych poprzez udział w warsztatach, szkoleniach.

2. Podniesienie skuteczności działań profilaktycznych skierowanych do rodzin.

Kierunki działań:

1) grupa wsparcia dla rodzin zastępczych;
2) grupa wsparcia dla rodzin dzieci umieszczonych w placówkach;
3) szkolenia podnoszące kompetencje wychowawcze opiekunów zastępczych.

W 2015 r. w OWDiR kontynuowana była realizacja programu pracy z rodziną dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Cel programu to zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, z których pochodzą podopieczni, tak aby był możliwy powrót dziecka do domu rodzinnego. Rodziny dzieci umieszczonych w placówkach przychodzą do specjalistów prowadzących pracę z rodziną indywidualnie. Taka forma spotkań jest bardziej odpowiednia i zgodna z oczekiwaniami rodziców i opiekunów dzieci.

W niektórych sytuacjach spotkania rodziców z dziećmi odbywają się pod nadzorem psychologa bądź wychowawców. Obserwuje się, że takich sytuacji z roku na rok przybywa, stąd też czynimy starania aby wszystkie takie rodziny objąć szczególnym wsparciem i terapią.

W OWDiR szkoleniami wewnętrznymi w 2015 roku objęto wszystkich wychowawców i opiekunów z krótkim stażem pracy. Przygotowano przez psychologów i pedagogów pracujących w Ośrodku szkolenie w formie warsztatowej pod nazwą: „Akademia młodego wychowawcy". Szkolenie miało charakter ciągły – przez 8 miesięcy i tematyka była dostosowana do zgłaszanych problemów przez młodych wychowawców.
Osobno przygotowaliśmy i przeprowadziliśmy szkolenie w zakresie behawioralnych technik wychowawczych dla pracowników placówki nr 1, nr 5 i nr 8.
Ponadto specjaliści brali udział w dostępnych formach szkoleń i kursów zewnętrznych.

Pracę z dzieckiem w OWDiR rozpoczyna się od obszernego i wnikliwego rozeznania w sytuacji, problemach i deficytach w rodzinie, które jest wykorzystywane do budowy diagnozy rodzinnej, a także do stworzenia z rodzicem, wychowawcą i asystentem rodziny (jeśli jest przyznany rodzinie) planu pracy z rodziną, jako częścią planu pomocy dziecku. Pierwszych kilka miesięcy pracy kieruje się w stronę ewentualnego powrotu dziecka do jego rodziny. Wczesne wypracowanie kontraktu z rodzicami, którzy często są gotowi po decyzji sądu podjąć każde zobowiązanie, pełna realizacja zadań tego kontraktu pozwala w wielu sytuacjach na powrót dzieci do domu rodzinnego. W roku 2015 takich sytuacji było 3.
Gdy nie powiedzie się praca w kierunku powrotu dziecka do rodziny, podejmowana jest praca i działania w celu zapewnienia dzieciom innego środowiska rodzinnego – rodziny zastępczej lub rodziny adopcyjnej.

Jedynie w sytuacjach, gdy nie uda się zapewnić dziecku środowiska rodzinnego, pozostaje ono w placówce do pełnoletności. Przyjęta metoda pracy z wychowankami – indywidualne plany pomocy dziecku, które są weryfikowane i modyfikowane na posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka sprzyja realizacji wyżej opisanych celów i kierunków w pracy z każdym dzieckiem. Na posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka jest omawiany aktualny stan działań i oceniana jest realizacja zadań przyjętych do pracy na ostatnim posiedzeniu zespołu. W takcie omawiana jest sytuacja szkolna, zdrowotna i rodzinna każdego dziecka. Posiedzeń zespołu w roku jest ponad 200 i aby uniknąć zamieszania jednego dnia zwoływane są wszystkie posiedzenia jednej placówki i kolejno omawiana jest sytuacja dzieci zmieniając skład zespołu (kuratorzy, pracownicy socjalni, asystenci rodzin, rodzice). Oprócz posiedzeń semestralnych zwoływane były w trakcie roku posiedzenia w celu omówienia sytuacji i podjęcia decyzji w stosunku do 14 dzieci.

Problematyczna staje się praca opiekuńczo-wychowawcza z dziećmi upośledzonymi i chorymi psychicznie, które przejawiają specyficzne zaburzenia zachowania. Stanowi to często zagrożenie dla nich samych oraz innych dzieci przebywających w placówkach. Tylko w placówkach naszego powiatu jest sześcioro dzieci wymagających ciągłej, indywidualnej opieki i wychowania. Brak w całym kraju placówek opiekuńczo-terapeutycznych - funkcjonują dwie, a prowadzony nabór do kolejnej dotyczy dzieci do lat 12 i nic nie wskazuje na otwarcie kolejnych takich placówek. Wystosowaliśmy pismo do samorządu województwa

z prośbą o powołanie placówki opiekuńczo-terapeutycznej w naszym województwie i otrzymaliśmy uprzejmą odpowiedź, że sytuacja takich dzieci jest w kujawsko-pomorskim monitorowana i że uprzejmie dziękują za zainteresowanie itp. Jesteśmy przekonani, że otwarcie takiej placówki w naszym regionie poprawiłoby sytuację opisanych wyżej dzieci.

PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w stosunku do każdego dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej dokonał okresowej oceny sytuacji dziecka, na którą byli zapraszani rodzice biologiczni, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, przedstawicie ośrodka adopcyjnego. Przeprowadzona została analiza sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, rozwojowej i opiekuńczo-wychowawczej. Szczególny nacisk był kładziony na możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Koordynatorzy wnioskowali do ośrodków pomocy społecznej o przekazanie aktualnej sytuacji rodziny biologicznej dziecka, planu pomocy rodzinie i wskazanie asystenta rodziny. PCPR reprezentował w sądach interes małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w związku ze złożonymi wnioskami o zasądzenie alimentów od rodziców biologicznych. W kilku przypadkach zostały złożone w sądach wnioski o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu jako lider kontynuował realizację projektu „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy- pilotaż" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna", Działanie 1.2 „Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej".

Głównym celem projektu było utworzenie skoordynowanego systemu współpracy instytucjonalnej wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu bezrobocia lub pozostawania w trwałym pokoleniowym bezrobociu i niemożności wyjścia z systemu świadczeń pomocy społecznej, a także testowe wypracowanie nowych instrumentów rodzinnej aktywizacji i integracji społecznej.

Mając na uwadze realizację celu, w ramach realizacji zadań projektowych działały dwa zespoły:

- Powiatowy Zespół Koordynujący Współpracę (PZKW), oraz
- Mobilna Grupa Interdyscyplinarna (MGI).

Powiatowy Zespół Koordynujący Współpracę, działający od stycznia 2014 roku, odpowiadał za opracowanie i pilotażowe wdrożenie Lokalnego Programu Interdyscyplinarnej Współpracy (wspólnego lokalnego katalogu działań), który ma integrować działania instytucji pomocy, integracji społecznej i rynku pracy, ujednolicić sposoby pracy z klientami w oparciu o dostępną infrastrukturę oraz opiniować Rodzinny Program Aktywizacji zawodowe, pomocy i integracji społecznej wypracowany przez MGI.

PZKW to 10-osobowy zespół, którego skład na mocy Porozumienia o współpracy zawartym pomiędzy Powiatem Inowrocławskim, Gminą Gniewkowo i Gminą Kruszwica tworzyli:

- dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu,
- dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu,
- kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie,
- kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruszwicy,

- dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Inowrocławiu,
- dyrektor Młodzieżowego Domu Kultury w Inowrocławiu,
- przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu,
- dwóch przedstawicieli Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu,
- przedstawiciel Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Ludwika Błażka w Inowrocławiu.

Mobilna Grupa Interdyscyplinarna to 9-osobowy zespół działający od lutego 2014 roku, odpowiedzialny za opracowanie i wdrożenie Rodzinnego Programu Aktywizacji zawodowej, pomocy i integracji społecznej dla wybranych rodzin.

MGI tworzyli:

- pracownicy socjalni Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu,
- pedagog Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie,
- pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruszwicy,
- psycholodzy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Inowrocławiu,
- pedagog Młodzieżowego Domu Kultury w Inowrocławiu,
- doradca zawodowy Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu.

1. Promowanie rodzicielstwa zastępczego.

Kierunki działań:

1) organizowanie szkoleń i warsztatów dla pracowników pomocy społecznej;
2) organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.

W 2015 r. autorskim programem „Sztuka rodzicielstwa zastępczego" pracownicy PCPR przeszkolili 7 kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze oraz 8 kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze.

Obszar – Bezrobocie

W ewidencji bezrobotnych prowadzonej przez Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu na koniec 2015 roku pozostawało 11 037 osób bezrobotnych, w tym 2 090 z prawem do zasiłku. Stopa bezrobocia w grudniu 2015 r. wyniosła 18,1%. W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu dokonali 15 133 rejestracji osób bezrobotnych i wyłączyli ponad 16 tysięcy z ewidencji osób bezrobotnych.

Wśród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zarejestrowanych w PUP w Inowrocławiu na koniec grudnia 2015 r., 6478 osób stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Ponadto na koniec grudnia 2015 r. odnotowano 2742 osoby bezrobotne po 50 roku życia i 3244 osoby do 30 roku życia. Osób bezrobotnych samotnie wychowujących przynajmniej jedno dziecko do 6 roku życia odnotowano 1392, a niepełnosprawnych – 421. W rejestrze bezrobotnych na koniec grudnia 2015 r. pozostawało 2180 osób bez doświadczenia zawodowego oraz 4277 osób bez kwalifikacji zawodowych.

W 2015 r. Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu zawarł umowy z pracodawcami w zakresie organizacji i finansowania prac interwencyjnych (226 umów), robót publicznych (59 umów), staży (962 umowy) oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego (291 umów).

Spośród nowych form wsparcia wprowadzonych w maju 2014 roku na podstawie zmiany ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu przyznał 36 bonów stażowych oraz 35 bonów na zasiedlenie, pozyskując na ten cel dodatkowe środki z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Środki na aktywizację osób bezrobotnych pochodziły z Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz zostały pozyskane z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Ogółem w 2015 roku PUP w Inowrocławiu dysponował środkami na aktywizację osób bezrobotnych w kwocie **31 958 587,42 zł,** w tym: 10 558 787,42 zł stanowiły środki z EFS, 18 799 800,00 zł środki z Funduszu Pracy (algorytm) i 2 600 000,00 zł środki pozyskane z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

W 2015 roku PUP w Inowrocławiu następujące zrealizował projekty współfinansowane z środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:

1) Projekt realizowany w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie inowrocławskim (I)". Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie inowrocławskim. Projekt skierowany był do osób młodych będących w wieku 18-29 lat pozostających bez pracy, zarejestrowanych w PUP w Inowrocławiu jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Na potrzeby projektu przyjęto definicję osoby z kategorii NEET zaproponowaną w PO WER. Tym samym oznacza to osobę, która łącznie spełnia trzy poniższe warunki:
   - nie pracuje (tj. jest bezrobotna lub bierna zawodowo),
   - nie kształci się (tj. nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym),
   - nie szkoli (tj. nie uczestniczy pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy. W procesie oceny czy dana osoba się nie szkoli, a co za tym idzie kwalifikuje się do kategorii NEET, zweryfikowane zostanie czy brała ona udział w tego typu formie aktywizacji, finansowanej ze środków publicznych, w okresie ostatnich 4 tygodni). W ramach projektu 839 osób bezrobotnych skorzystało z następujących form wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz szkolenia, staże lub jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.
2) Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 „Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w powiecie inowrocławskim (I)". Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 29 roku życia zakwalifikowanych do profilu pomocy I (tzw. bezrobotni aktywni) lub profilu pomocy II (tzw. wymagający wsparcia) należących co najmniej do jednej z poniższych grup: osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach w powiecie inowrocławskim. W ramach projektu 647 osób bezrobotnych skorzystało z następujących form wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności

gospodarczej oraz zatrudnienie na stanowisku utworzonym w ramach przyznanej pracodawcy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

3) Projekt „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego" realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) 2007-2013, Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samo zatrudnienia. Liderem projektu był Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, a partnerami - 20 powiatowych urzędów pracy z województwa kujawsko-pomorskiego, w tym Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu. Celem projektu było stworzenie warunków do samozatrudnienia dla 2500 osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Uczestnikami projektu mogły zostać osoby zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, które dodatkowo musiały spełnić jeden z poniższych warunków:
   - wiek do 25 roku życia lub powyżej 50 roku życia,
   - osoba niepełnosprawną,
   - kobieta,
   - osoba długotrwale bezrobotna,
   - mieszkaniec gminy wiejskiej, wiejsko-miejskiej lub miasta do 25 tys. mieszkańców.

   W ramach projektu 69 osób bezrobotnych skorzystało z następujących form wsparcia: indywidualne poradnictwo zawodowe oraz stworzenie bądź zaktualizowanie Indywidualnego Planu Działania, szkolenie "ABC przedsiębiorczości". W ramach projektu 54 osoby uzyskały jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (dotacja).

4) Projekt Mobilne Centra Aktywizacji Zawodowej przygotowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) 2007-2013, Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie, Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Liderem projektu Fundacja Gospodarcza Pro Europa z Torunia, a partnerami projektu Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu oraz Powiatowy Urząd Pracy w Nakle nad Notecią. Celem projektu było zwiększenie skuteczności działań na rzecz aktywizacji zawodowej poprzez utworzenie MCAZ-ów oraz objęcie kompleksowym wsparciem 96 osób (w tym 54 kobiety) bezrobotnych zamieszkujących obszary wiejskie powiatu inowrocławskiego i nakielskiego w okresie od maja 2014 r. do czerwca 2015 r. oraz podjęcie zatrudnienia przez minimum 45% osób objętych wsparciem w ramach projektu. Specyfika projektu zakładała dotarcie z wybranymi formami wsparcia oferowanymi przez PUP możliwie najbliżej do miejsca zamieszkania uczestników projektu. W związku z tym w projekcie zaplanowano m.in. następujące zadania i formy wsparcia:
   - zbudowanie partnerstw lokalnych i utworzenie Rad Społecznych,
   - utworzenie Lokalnych Centrów w ramach Mobilnych Centrów Aktywizacji Zawodowej. W powiecie inowrocławskim utworzone zostaną 4 Lokalne Centra (gmina Janikowo – miejscowość: Broniewice, gmina Kruszwica – miejscowość: Polanowice, gmina Inowrocław – miejscowości: Łojewo i Orłowo),

- sesje z psychologiem,
- poradnictwo zawodowe – utworzenie indywidualnych planów działania i grupowych planów działania,
- warsztaty aktywnego poszukiwania pracy,
- animacja lokalna,
- kurs obsługi komputera,
- szkolenia zawodowe dostosowane do potrzeb szkoleniowych uczestników projektów, wynikające z ich predyspozycji oraz potrzeb lokalnego rynku pracy (stypendium szkoleniowe),
- staże zawodowe (6 miesięcy, stypendium stażowe 1680 zł brutto),
- pośrednictwo pracy.

Szczegółowe informacje na temat liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2015 roku zostały przedstawione w tabeli poniżej.

1. Wskaźniki realizacji celów i zadań

Cel ogólny	Cel strategiczny	Działanie	Wskaźnik monitorujący	Osiągnięta wartość wskaźnika	Uwagi
Aktywizacja rynku pracy w powiecie inowrocławskim	I. Wzrost aktywności zawodowej wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	1. Świadczenie usług pośrednictwa pracy	1. Liczba bezrobotnych objętych usługą pośrednictwa pracy. 2. Liczba zorganizowanych giełd pracy. 3. Liczba przedsięwzięć na terenie powiatu, podczas których promowane są działania urzędu pracy i świadczone jest pośrednictwo pracy. 4. Liczba zarejestrowanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.	1. 15 133 2. 23 3. 11 4. 7234	
		2. Świadczenie usług	1. Liczba utworzonych IPD.	1. 11 386	

			koszty zatrudnienia absolwenta CIS w ramach tzw. zatrudnienia wspieranego. 5. Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne za członków spółdzielni socjalnej.		
		2. Wsparcie procesu samozatrudnienia wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	1. Liczba bezrobotnych, którzy zostali skierowani na szkolenie z zakresu przedsiębiorczości. 2. Liczba bezrobotnych, którym przyznano środki na podjęcie działalności gospodarczej (w tym pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej (BGK)). 3. Liczba bezrobotnych, którym przyznano środki na utworzenie spółdzielni socjalnej. 4. Liczba bezrobotnych, którym przyznano środki na przystąpienie do spółdzielni socjalnej.	1. 98 2. 226 3. 0 4. 0	
	III. Stworzenie warunków do dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	1. Zapewnienie możliwości dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy w ramach szkoleń zawodowych	1. Liczba bezrobotnych, którzy zostali skierowani na szkolenia zawodowe.	1. 453	
		2.	1. Liczba bezrobotnych, którym przyznano środki		

		Zapewnienie możliwości dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy w ramach studiów podyplomowych	na sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych.	1. 30	

Obszar – Edukacja i zdrowie

Cel strategiczny:

I. Zwiększenie liczby uczniów w szkołach zawodowych i technicznych.

Kierunki działań:

1) Zmodyfikować kryteria naboru do szkół ponadgimnazjalnych – do realizacji;
2) Doposażenie szkół:
   - 15 205,99 zł – Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu: zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek,
   - Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu: zakupiono pomoce do zajęć rewalidacji indywidualnej – 1 914,00 zł; sprzęt do EEGBFB z oprogramowaniem – 4 499,00 zł; doposażono pracownię integracji sensorycznej – 2 198,41 zł i pracownię stymulacji Audio-Psycho-Lingwistyczną Tomatisa – 4 192,00 zł,
   - 8 437,01 zł – Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Dziewcząt im. Polskich Olimpijczyków w Kruszwicy: zakup pomocy dydaktycznych do pracowni matematycznej, biologii i przyrody, chemii, plastyki, języka polskiego i wychowania fizycznego,
   - 8 959,50 zł – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Inowrocławiu: w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej wykonywanego przez jednostki samorządu terytorialnego zakup pomocy dydaktycznych (materiały edukacyjne, ćwiczeniowe i podręczniki),
   - 6 671,63 zł - Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu: w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej wykonywanego przez jednostki samorządu terytorialnego zakup pomocy dydaktycznych (materiały edukacyjne, ćwiczeniowe i podręczniki),
   - 5 691,54 zł - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Dziewcząt im. Polskich Olimpijczyków w Kruszwicy: w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej wykonywanego przez jednostki samorządu terytorialnego zakup pomocy dydaktycznych (materiały edukacyjne, ćwiczeniowe i podręczniki),
   - 2 999,87 zł – pomoce do badań psychologicznych dla Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,

- 3 174,35 zł – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Inowrocławiu: zakup książek do biblioteki i projektor,
- 3 800,00 zł – II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej Inowrocławiu: zakup dyktafonu, drukarki i pomocy do gabinetu fizyki i chemii,
- 5 771,51 zł – III Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu: zakup telewizora, sprzętu audiowizualnego, mikroskopu, projektora, odczynników chemicznych i artykułów dydaktycznych do pracowni chemicznej oraz pomoce na egzamin maturalny (drukarka i pendrivy),
- 1 292,74 zł – Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Żeromskiego w Inowrocławiu; zakup drukarki i książek do biblioteki.

3) Stworzenie systemu motywacji dla uczniów:
19 890,00 zł – nagrody dla laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych;

4) Systematyczna akcja promocyjna szkolnictwa zawodowego:
- organizowanie „Drzwi otwartych" oraz udział w Targach szkół,
- organizowanie konkursów i turniejów dla uczniów gimnazjów przez szkoły ponadgimnazjalne,
- spotkania informacyjne z uczniami klas gimnazjalnych dotyczące kierunków i form kształcenia w ZSP,
- promocja osiągnięć poszczególnych jednostek na stronie internetowej powiatu,
- w okresie poprzedzającym nabór w Tygodniku Powiatu i Gmin regularnie publikowano artykuły promujące bieżącą działalność powiatowych szkół,
- CKU podjęło szeroko zakrojoną akcję promocyjną (ulotki z środków Powiatu i własnych) akcje promocyjne na terenie całego powiatu; Janikowo, Gniewkowo, Mogilno, Kruszwica i miejscowości mniejsze; banery promocyjne zakupione z środków nauczycieli rozmieszczone na pasie zieleni przy Al. Niepodległości, ul. Wojska Polskiego; baner wielkoformatowy na budynku szkolnym (zakupiony z środków nauczycieli); reklama szkoły- ino-online od czerwca do września 2015 r., od grudnia 2015 r. do lutego 2016 r.(sponsorowane przez słuchaczy); akcje promocyjne Galeria Solna, Giełda, targowisko miejskie; publikacje reklamowe Tygodnik Powiatu, wydawnictwo ino-online,
- kolportaż folderów promujących szkołę (uczniowie gimnazjum),
- zamieszczanie informacji o szkole na stronie internetowej,
- rozprowadzanie w środowisku lokalnym plakatów z ofertą kształcenia w ZSP,
- spotkania z rodzicami uczniów szkół gimnazjalnych.

II. Edukacja prozdrowotna

Kierunki działań:

1. Opracowanie programów prozdrowotnych:

1) Zespół Szkół Ogólnokształcących w Inowrocławiu:
- realizacja programu prozdrowotnego TRZYMAJ FORMĘ – BĄDŹ AKTYWNY (dot. prawidłowego odżywiania się i prowadzenia aktywnego stylu życia),
- realizacja programu prozdrowotnego AKADEMIA DOJRZEWANIA,

(nauka obserwacji własnego organizmu w okresie dojrzewania, zrozumienie własnych zachowań, dbanie o higienę osobistą),
- Realizacja programu prozdrowotnego ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ (poznanie zagrożeń jakie niosą uzależnienia na drodze prokreacji człowieka).

2) II liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Inowrocławiu
- Realizacja Rządowego Programu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych „Razem Bezpieczniej" i Programu Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty (PaT) promujących modę na życie wolne od przemocy i uzależnień. W ramach tych programów organizacja Festiwalu Profilaktycznego „PoPaTrz" dla uczniów gimnazjów z województwa kujawsko-pomorskiego oraz udział młodzieży w akcjach organizowanych przez Komendę Główną Policji i Kuratora Kujawsko-Pomorskiego.

3) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Dziewcząt im. Polskich Olimpijczyków w Kruszwicy:
- Program „Od aktywności do zdrowia",
- Program „ Wczesne macierzyństwo",
- Program „Tajemnice seksualności",
- Program „Od aktywności do zdrowia",
- Program „Na ratunek",
- Program „Trzymaj formę" (realizacja ogólnopolskiego programu edukacyjnego).

4) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy:
- Program profilaktyki,
- Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

2. Warsztaty, szkolenia, diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna, zajęcia psychoedukacyjne, terapie:

1) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy
- Światowy Dzień Walki z AIDS- konkurs na wykonanie plakatu profilaktycznego „AIDS/HIV- bądź ostrożny",
- konkurs wiedzy o AIDS,
- kolportaż ulotek wśród uczniów nt. AIDS/HIV,
- „Światowy Dzień Bez Papierosa" – (wystawa plakatów, zajęcia wychowawcze nt. " Szkodliwość palenia tytoniu",
- „Przemoc boli" kampania profilaktyczna (konkurs na projekt koszulki, konkurs na spot reklamowy, konkurs na prezentacje scenki teatralnej, plakaty, wystawy, zajęcia wychowawcze),
- „Narkotyki. Na co mi to ?"- kampania profilaktyczna (konkurs „Moje pasje" – alternatywne metody spędzania czasu wolnego, zajęcia wychowawcze, pogadanki,
- „Zdrowy styl życia i odżywianie się" – zajęcia edukacyjne dla uczniów,
- „Nasze spotkania" – zajęcia psychoedukacyjne dla młodzieży (prawidłowa komunikacja interpersonalna oraz sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach, asertywne zachowania),
- „Nadużywanie leków- negatywne skutki" – zajęcia dla uczniów, pogadanki, rozmowy,

- „Prawdy i mity o alkoholu" – zajęcia profilaktyczno-edukacyjne ze specjalistą ds. uzależnień,
- „Marihuana, aspekty prawne i zdrowotne" – zajęcia profilaktyczno-edukacyjne ze specjalistą ds. uzależnień,
- „Agresja i przemoc" – zajęcia edukacyjne dla uczniów,
- „Stres, sposoby radzenia sobie ze stresem – zajęcia dla uczniów,
- udział młodzieży w spektaklach teatralnych tematycznie powiązanych z uzależnieniem, agresją i przemocą,
- diagnozowanie środowiska rodzinnego oraz stanu zagrożenia niedostosowaniem społecznym młodzieży (ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli),
- indywidualizacja procesu nauczania (dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów),
- organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej (diagnozowanie potrzeb uczniów),
- pedagogizacja rodziców nt. "Zagrożenia wieku dojrzewania. Dopalacze, jak rozpoznać, jak postępować?.- szkolenie dla rodziców z udziałem specjalisty ds. uzależnień,
- współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę i rodzinę w zakresie edukacji prozdrowotnej.

2) II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Inowrocławiu

- realizacja programu profilaktyczno-edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość",
- uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przystąpili do egzaminu maturalnego dostosowanego do ich indywidualnych potrzeb i możliwości,
- konsultacje i porady dla uczniów, konsultacje i porady dla rodziców uczniów (opiekunów prawnych), zajęcia o charakterze terapeutycznym,
- analiza dokumentacji uczniów z PPP i lekarskiej, wstępna diagnoza i kierowanie uczniów do PPP , Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Poradni Zdrowia Psychicznego w szpitalu, WPZP w Bydgoszczy, specjalistów prowadzących prywatną praktykę,
- diagnoza (wywiad i obserwacja zachowania), sporządzanie opinii dla dla Zespołu ds. Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie,
- dostosowanie wymagań edukacyjnych i kryteriów oceniania uczniom posiadającym opinie lub orzeczenia z PPP,
- badanie ankietowe na temat bezpieczeństwa w szkole,
- warsztaty profilaktyczne z przedstawicielami policji nt. agresji i przemocy i jej przeciwdziałania, odpowiedzialności karnej w klasach: Ia, Ib, Ic, Id, Ie, IIc, IId, IIe, Iii,
- organizacja w szkole Obchodów Dnia Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111,
- warsztaty na temat przeciwdziałania przemocy i przemocy rówieśniczej przeprowadzone przez specjalistę z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień,

- młodzież z II LO uczestniczyła w warsztatach dotyczących różnorodności kulturowej, dyskryminacji, tolerancji, porozumiewania się bez przemocy,
- Udział uczniów w Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy Psychologicznej organizowanym przez magazyn psychologiczny „Charaktery", turniej pod patronatem MEN (uczennica klasy Ic Agnieszka Klonowska została finalistką VII Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Psychologicznej),
- udział w III konferencji metodycznej dla dyrektorów szkół i nauczycieli „Profilaktyka agresji i przemocy w szkole",
- udział w konferencji „Zrozumieć autyzm- Program Pomocy Osobom Autystycznym z Terenów Wiejskich oraz ich rodzinom",
- udział w konferencji metodycznej „Autyzm w szkole",
- udział w wykładzie „Zrozumieć nastolatka – jak zapobiegać zaburzeniom emocjonalnym okresu dorastania wygłoszonym przez psychoanalityka Polskiego Towarzystwa Psychoanalitycznego p. Małgorzatę Ojrzyńską,
- udział w wykładach w ramach Bydgoskiego Festiwalu Nauki: „Elementy terapii behawioralnej w pracy z dzieckiem", „Rozwodowy Armagedon, czyli jak pomóc dziecku przetrwać rozwód rodziców", „Dewiacyjne zachowania seksualne- gdzie kończy się norma a zaczyna patologia?",
- udział w szkoleniu „Psychologiczne kryteria oceny wiarygodności zeznań osób niepełnoletnich",
- udział uczniów w konferencji „Dopalacze i co dalej...",
- udział uczniów klas I i II w warsztatach na temat zagrożenia związanego z nowymi substancjami psychoaktywnymi tzw. dopalaczami, przeprowadzonych przez terapeutę p. J. Kotuniak- Wiśniewską,
- spotkanie dla rodziców uczniów na temat zagrożenia związanego z nowymi substancjami psychoaktywnymi tzw. dopalaczami, przeprowadzone przez terapeutę p. J. Kotuniak- Wiśniewską,
- udział w konferencji „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym – Prędkość cię zabije, rozważny kierowca żyje. Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży – zagrożenia, odpowiedzialność, profilaktyka" (w ramach konferencji spotkanie młodzieży z sędzią Anną Marią Wesołowską – wykład o współczesnych zagrożeniach, dla dorosłych – wykład m. in. o cyberprzemocy, sponsoringu, zbyt wczesnym rozpoczynaniu życia seksualnego, groomingu),
- uczniowie klasy III a uczestniczyli w warsztatach dla młodzieży Strefa Rozwoju z metod radzenia sobie ze stresem przeprowadzonych przez przedstawiciela Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej w Sopocie,
- uczennice z klasy III e wzięły udział w akcji profilaktycznej „Pozory mylą, dowód nie" sprawdzając czy sprzedawcy są skłonni łamać prawo i sprzedawać alkohol osobom poniżej 18 r.ż.,
- udział w realizacji programu „ Razem Bezpieczniej" w ramach działania PaT-u,
- organizacja Festiwalu Profilaktycznego „PoPaTrz" dla gimnazjalistów,
- została zorganizowana konferencja „Dopalacze- pochłaniacze życia",

- kształcono zachowania i postawy prospołeczne wśród uczniów poprzez zorganizowanie zbiórki słodyczy i kosmetyków z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia dla wychowanków Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Inowrocławiu – dla dzieci i młodzieży z Placówki opiekuńczo-wychowawczej nr 4 w Inowrocławiu.
- udział w szkoleniu „Wybrane zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży – wyzwanie dla szkoły",
- udział w szkoleniu „Rozwój dziecka porzuconego",
- poradnictwo czynne dla uczniów z problemami zdrowotnymi, szkolnymi, społecznymi (pielęgniarka szkolna),
- przeprowadzanie wywiadów z rodzicami, wychowawcami klas,
- dokonywanie dodatkowych pomiarów:
  - masy ciała,
  - ciśnienia tętniczego krwi,
- identyfikowanie uczniów często zgłaszających się do gabinetu profilaktycznego z objawami i dolegliwościami psychosomatycznymi, poszukiwanie związku tych dolegliwości z sytuacją szkolną lub społeczną uczniów, udzielanie tym uczniom wsparcia i pomocy w radzeniu sobie z trudnościami,
- Udzielanie nauczycielom konsultacji w zakresie medycznych aspektów edukacji zdrowotnej.

3) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Kościelcu

- projekcja i omawianie treści filmów z pakietu profilaktycznego „Nie zamykaj oczu": „Piłem i brałem", „Dopalacze", „Palenie", „Anoreksja", „W objęciach sekty", „Mobbing",
- etap szkolny Olimpiady „Promocji Zdrowego Stylu Życia",
- akcja pod hasłem „Pomocnik Świętego Mikołaja" – zbieranie darów dla Domu Dziecka i zorganizowanie spotkania z dziećmi Janikowskiego Stowarzyszenia „Dar Serca",
- „Wampiriada" – akcja honorowego oddawania krwi.
- przygotowanie formy wizualnej z okazji „Światowego Dnia Walki z AIDS", zaopatrzenie uczniów w ulotki oraz materiały edukacyjne,
- przeprowadzenie ankiety „Radość bez alkoholu",
- konsultacje indywidualne z uczniami i rodzicami, współpraca z placówkami Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodkiem interwencji kryzysowej, Ośrodkiem Leczenia Uzależnień w Toruniu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- organizowanie warsztatów z zakresu zdrowego żywienia,
- pogadanki z zakresu „Zdrowego Stylu Życia".

4) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II w Inowrocławiu

Zadania dotyczące edukacji prozdrowotnej szkoła realizuje w ramach Programu

Wychowawczego i Profilaktyki Szkoły:

- Warsztaty:
  - „Integracyjne dla uczniów klas I-szych" , klasy I-sze, prowadzący – pedagog szkolny – przeciwdziałanie sytuacjom stresowym,
  - „Mechanizmy wchodzenia w uzależnienia", klasy II-gie, prowadzący – terapeuta Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu – uświadomienie zagrożeń związanych z uzależnieniami zwłaszcza alkoholowym,
  - „Zagrożenia XXI wieku – narkotyki, dopalacze", klasy II-gie, prowadzący – terapeuta Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu – przyczyny i skutki sięgania po środki zmieniające świadomość – narkotyki, dopalacze, leki,
  - „Jestem dorosły, jestem odpowiedzialnym kierowcą", klasy kończące, prowadzący – terapeuta Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu – wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- Zajęcia psychoedukacyjne:
  - kształtowania pozytywnych postaw życiowych, klasy I-sze, prowadzący – pedagog szkolny, wychowawcy klas - higiena osobista, higieniczny tryb życia, wykształcenie postawy świadomego dążenia do zdrowego życia, tatuaż – moda a zdrowie, handel ludźmi,
  - kształtowania pozytywnych postaw dotyczących profilaktyki zdrowia:
    - klasy II-gie, prowadzący – pielęgniarka szkolna, wychowawcy klas – profilaktyka i leczenie chorób nowotworowych, cewy nerwowej,
    - klasy III-cie, prowadzący - pielęgniarka szkolna, nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy klas – znajomość piramidy zdrowego żywienia, wzrost wiedzy na temat składników odżywczych i ich roli w organizmie, znajomość konsekwencji niedoboru i nadmiaru pożywienia (anoreksja, bulimia), udzielanie I-szej pomocy,
  - promocji zdrowia fizycznego, wszystkie klasy, prowadzący – wychowawcy klas, nauczyciele wychowania fizycznego – wycieczki, obozy, spływ kajakowy, zawody sportowe, zajęcia SKS, relaksacja, znajomość zasad czynnej i biernej pracy, czynnego i biernego wypoczynku, rozbudzanie zainteresowania nowymi dyscyplinami sportu,
  - promocji zdrowia psychicznego:
    - wszystkie klasy, prowadzący – wychowawcy klas, pedagog szkolny kształtowanie poczucia własnej wartości, samorealizacja w hierarchii potrzeb człowieka, jak radzić sobie ze szkolnym stresem, umiejętność rozładowania negatywnych emocji,
    - klasy kończące, prowadzący – psycholog Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Inowrocławiu – sposoby radzenia sobie ze stresem w sytuacjach egzaminów, elementy relaksacji,
- Diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna:

- ankiety przeprowadzone przez socjologa z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu – badające przejawy przemocy na terenie szkoły, w jej pobliżu, w drodze do/ze szkoły, oraz ankieta „Alkohol jako narkotyk inicjujący",
- ankiety przeprowadzone przez pedagoga szkolnego – badające poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole, stopień zagrożenia agresją w szkole.

Ponadto zorganizowano w szkole sesję o tematyce prozdrowotnej dotyczącą anoreksji i bulimii, „Ile zdrowia jest w kapuście?", konferencję dotyczącą bezpieczeństwa „Prawa człowieka we współczesnym świecie - prawa uchodźców".

Młodzież brała udział w „Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia", organizowanej przez PCK, „Ogólnopolskiej Olimpiadzie Wiedzy o Żywności", dwukrotnie uczestniczyła w akcjach krwiodawstwa, czynnie brała udział w działalności szkolnego koła PCK, zaangażowała się w ogólnopolską kampanię „Pozory mylą, dowód nie" promującą świadomość szkodliwości sprzedaży alkoholu nieletnim.

5) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kobylnikach

- programy prozdrowotne: - Postaw na rodzinę!, Narkotyki. To mnie nie kręci, Reaguj na przemoc!, Ars, czyli jak dbać o miłość, Rzuć palenie razem z nami, Żyć bez ryzyka AIDS, Bezpieczeństwo na drodze,
- konkursy: Projekt koszulki w ramach akcji: Reaguj na przemoc!, Moja pasja, Graffiti o tematyce profilaktycznej,
- warsztaty i szkolenia: Odpowiedzialność karna nieletnich, Promowanie instytucji mediacji, Problemy młodzieży, demoralizacja, prześladowanie, przemoc wobec zwierząt, Uzależnienia, dopalacze, alkohol – zajęcia z użyciem alkogogli, Profilaktyka ciąży i zagrożenia FAS, Bezpieczny Internet – cyberprzemoc,
- terapia psychologiczna przy współpracy z PPP w Kruszwicy.

6) Zespół Szkół Ogólnokształcących w Inowrocławiu

- przeprowadzenie diagnozy uzależnień oraz agresji i przemocy wśród młodzieży; zrealizowanie tego zadania na terenie szkoły przy współpracy z Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu,
- przeprowadzenie diagnostyki psychologiczno-pedagogicznej uczniów w zakresie nauczania indywidualnego oraz psychoterapii długofalowej u specjalistów.
- zajęcia warsztatowe z zakresu udzielania pierwszej pomocy.
- udział w spotkaniu profilaktycznym „Dopalacze – pochłaniacze życia", realizacja tematyki na zajęciach warsztatowych z młodzieżą
- udział w akcji „Narkotyki? Na co mi to !"
- wykłady o tematyce prozdrowotnej dla uczniów naszej szkoły:
  - Współczesne oblicza kardiologii, wykład z udziałem lekarza kardiologa

- Anoreksja i bulimia , wykład z udziałem psychiatry,
- Rola diety w życiu człowieka , wykład z udziałem dietetyka,

- udział młodzieży w Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia, organizowanie akcji prozdrowotnych na terenie szkoły w ramach tej olimpiady.

7) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Genowefy Jaworskiej w Inowrocławiu

- warsztaty pt. „Jestem dorosły – jestem odpowiedzialny", „Autoprezentacja. Radzenie sobie ze stresem", „Uzależnienia", warsztaty dotyczące różnorodności kulturowej, dyskryminacji, tolerancji, porozumiewania się bez przemocy, „Przemoc rówieśnicza" oraz „Środki psychoaktywne zmieniające świadomość ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy", Akcja pt. „Stop pijanemu kierowcy".
- spotkanie na temat „Sankcje karne związane z cyberprzemocą".
- zajęcia pt. „Złość, agresja, przemoc", „Prześladowanie w Internecie, jak chronić uczniów przed przemocą w sieci, co robić w przypadku cyberprzemocy", „Wiem co jem – etykieta zaszyfrowana", „Choroby cywilizacyjne – zapobieganie anoreksji, bulimii", „Przyczyny i skutki sięgania po papierosy alkohol, narkotyki, dopalacze", „Zapobieganie nadmiernemu promieniowaniu ultrafioletowemu", „Druga strona wakacji – profilaktyka",
- program edukacyjno-prewencyjny pt. „Bezpieczeństwo w Internecie. Jak chronić swój wizerunek i godność",
- diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna,
- terapia przeciw agresji.

8) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. gen. Władysława Sikorskiego w Inowrocławiu

- Opracowanie i realizacja programów prozdrowotnych, w tym:
  - program profilaktyki uzależnienia od narkotyków, w tym „dopalaczy" – 2,
  - program profilaktyki uzależnienia od alkoholu – 1,
  - program profilaktyki przemocy – 1.
- Warsztaty profilaktyczne dla uczniów realizowane przez pracowników Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu:
  - profilaktyka uzależnienia od narkotyków, w tym „dopalaczy" - dla 180 uczniów,
  - profilaktyka uzależnienia od alkoholu – dla 25 uczniów,
  - profilaktyka przemocy – dla 30 uczniów.
- Warsztaty dla uczniów na temat zapobiegania HIV/AIDS – dla 210 uczniów, prowadzone przez pedagoga szkolnego oraz przeszkoloną młodzież szkoły.
- Szkolenia zewnątrzszkolne dla uczniów:
  - tolerancja, zapobieganie przemocy – 1 szkolenie dla 3 uczniów,
  - diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna: zdiagnozowanych zostało 9 uczniów (specyficzne trudności w uczeniu się, zaburzenia emocjonalne, uzależnienia),

- Zajęcia psychoedukacyjne – realizacja programu profilaktycznego „ARS jak dbać o miłość" dla 63 uczniów.
- Terapię poza szkołą z powodu uzależnień, zaburzeń emocjonalnych, problemów osobistych/ rodzinnych podjęło 7 uczniów.
- Realizacja kampanii edukacyjnych w zakresie zdrowia psychicznego – realizacja Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w latach 2012-2015 – 1 program (akcja informacyjna – dla ogółu uczniów, zajęcia na temat zapobiegania anoreksji i bulimii w ramach lekcji wychowania do życia w rodzinie i lekcji biologii – dla 100 osób, depresji – dla 25 osób, wizyty uczniów w Domu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, wspieranie uczniów i ich rodziców w przypadku zaburzeń emocjonalnych młodzieży, wskazywanie miejsc pomocy specjalistycznej).
- W szkole prowadzona jest profilaktyka nikotynizmu w ramach Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz Dnia bez papierosa, a także podczas bieżącej pracy wychowawczej z młodzieżą (akcje informacyjne – dla ogółu uczniów, zajęcia profilaktyczne – dla 136 uczniów) oraz profilaktyka otyłości w ramach Dnia walki z otyłością i propagowanie zdrowego stylu życia (zajęcia z uczniami – dla 150 uczniów, akcja informacyjna – dla ogółu młodzieży, udział uczniów w Olimpiadzie promocji zdrowego stylu życia - 15 uczestników).
- Pielęgniarka szkolna prowadzi działania z zakresu:
  - higieny osobistej uczniów,
  - racjonalnego odżywiania się,
  - higieny oczu (Dbaj o oczy),
  - zapobiegania grypie i chorobom przeziębieniowym,
  - zapobiegania wadom postawy,
  - zdrowego stylu życia – działania na rzecz ochrony zdrowia (jak dbać o własne zdrowie, jak chronić organizm przed chorobami, jak i gdzie uzyskać świadczenia zdrowotne na terenie miasta) oraz prowadzi bilansu uczniów dotyczący: badania wzroku, wad postawy, wzrostu i wagi adekwatnie do wieku młodzieży, analiza kart zdrowia uczniów i dostosowywanie wymagań edukacyjnych, warunków nauki do ich potrzeb.

9) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Inowrocławiu

- Kontynuacja szkolnego Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki.
- Program edukacyjny pn. ARS, czyli jak dbać o miłość. Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu, innych środków psychoaktywnych, liczba uczniów objętych programem – 112 (klasy pierwsze Technikum oraz klasa trzecia Zasadniczej Szkoły Zawodowej).
- Program MasterChef Ekonom 2015 – kolejna edycja programu zdrowego odżywiania – organizator kl. IVg Technikum- odbiorcy ok. 200 osób (uczniowie i nauczyciele).

W ramach zajęć edukacyjnych prowadzone są:

- Lekcje godzin wychowawczych (uczniowie wszystkich klas, ok. 500), realizowanie

tematyki mającej na celu:

- promocję zdrowego stylu życia,
- kształtowania prawidłowych postaw prospołecznych,
- zajęcia nt. komunikacji interpersonalnej,
- rozpoznawania emocji, technik radzenia sobie ze stresem ,
- tematyka dot. profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze),
- pogłębienie wiedzy nt HIV/AIDS.

Przykładowe tematy zajęć: *Promowanie zdrowego stylu życia, Aktywne spędzanie czasu wolnego, Moja przyszłość, Nałogom- mówimy NIE, Asertywność, Stres pod kontrolą, Higiena życia psychicznego, Wpływ nikotyny na organizm młodego człowieka, Mity i stereotypy o AIDS, Co powinniśmy wiedzieć o AIDS.*

Nauczyciele mogli korzystać z konspektów lekcji przygotowanych przez pedagoga szkolnego.

Tematy konspektów:

- Komunikacja interpersonalna,
- Czynne słuchanie jako podstawa prawidłowej komunikacji,
- Stres. Jak radzić sobie z sytuacją stresową,
- Rozpoznawanie i kontrola emocji,
- Higiena życia psychicznego,
- Mity i stereotypy w myśleniu o AIDS,
- Dopalacze- zagrożenie dla zdrowia i życia człowieka,
- Palenie papierosów – wpływ nikotyny na organizm człowieka.

- Zajęcia edukacyjne dot. problematyki AIDS – klasy pierwsze i dwie klasy drugie, osoba prowadząca - pedagog szkolny. Ogółem uczestniczyło 178 uczniów.
- Zajęcia Wychowanie do życia w rodzinie - uczniowie klas pierwszych i drugich, ogółem – 220 uczniów.
- Zajęcia sportowe: lekkoatletyka, piłka siatkowa, piłka ręczna, piłka nożna, aerobik – udział młodzieży w zawodach, imprezach szkolnych i pozaszkolnych.

Działania prowadzone przez pedagoga szkolnego:

- Happening- Narkotykom NIE, Światowy Dzień Walki z AIDS, Akcja – Rzuć palenie razem z nami,
- ww. akcjami objęci zostali wszyscy uczniowie szkoły- ok. 500.

Zajęcia psychoedukacyjne i zdrowotne:

- Warsztaty profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych.
- Zajęcia przeprowadzane zostały we wszystkich klasach drugich Technikum tj. klasa IIa, IIc, IId, IIg, osoba prowadząca - terapeuci z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, ogółem uczestniczyło 109 uczniów.
- Zajęcia psychoedukacyjne pn. Przypomnienie i uporządkowanie wiedzy nt. HIV/AIDS. Weryfikacja postaw młodzieży wobec problemu AIDS.

- Zajęcia prowadzone przez terapeutów Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Uczestniczyli w nich uczniowie wszystkich klas pierwszych tj. kl. Ia, Ib, Ic, Id, Ig Technikum – ogółem126 uczniów.
- Warsztaty - Poradnictwo zawodowe dla uczniów klas trzecich Technikum.
- Zajęcia prowadzone były przez psychologa i pedagoga Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, miały formę zajęć warsztatowych. Głównym celem prowadzonych zajęć była diagnoza predyspozycji i radzenie sobie w sytuacji problemowej. Uczestniczyli w nich uczniowie klasy IIIa, IIIb, IIId, IIIg – ogółem 109 uczniów.
- Warsztaty - Poradnictwo zawodowe dla uczniów klas czwartych Technikum.
- Zajęcia prowadzone były przez psychologa i pedagoga Poradni Psychologiczno Pedagogicznej, miały formę zajęć warsztatowych. Głównym celem prowadzonych zajęć było odnalezienie siebie na rynku pracy i radzenie sobie w sytuacji problemowej. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach - 91

Kampanie:

- Ogólnopolska kampania pn. Powstrzymaj pijanego kierowcę. Akcja koordynowana była przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Inowrocławiu. W akcji udział brali uczniowie klasy pierwszej i trzeciej Technikum wraz z pedagogiem szkolnym – 15 osób.
- Spot reklamowy w ramach akcji pn Powstrzymaj pijanego kierowcę – wyróżnienie dla 8 uczniów oraz dwóch nauczycieli.
- Ogólnopolska kampania pn. Tajemniczy klient.. Akcja zorganizowana była przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu z Komendą Powiatową Policji. Celem kampanii było określenie dostępności alkoholu dla osób małoletnich w punktach ich sprzedaży na terenie miasta Inowrocławia. W akcji udział brali uczniowie klasy trzeciej Technikum (uczniowie pełnoletni)i pedagog szkolny – liczba osób biorących udział w kampanii – 11.
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, zagrożenia – dwudniowa konferencja dla młodzieży i nauczycieli (6 osób: 3 uczniów, 3 nauczycieli).

Terapie:

- Pomoc w skierowaniu uczniów na terapię od środków psychoaktywnych – 5 uczniów,
- Zajęcia rewalidacyjne – liczba uczniów biorących udział – 3,
- Zajęcia korekcyjno- kompensacyjne – liczba uczniów biorących udział – 9,
- Zajęcia o charakterze terapeutycznym - w zależności od potrzeb uczniów – 15 uczniów,
- Diagnostyka psychologiczno- pedagogiczno: 11.

Szkolenia Rady Pedagogicznej

Tematy szkoleń:

- Rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniem młodzieży od środków psychoaktywnych. Dopalacze, liczba uczestników – 40,
- Przeciwdziałanie zachowaniom anormalnym po zażyciu różnych środków

psychoaktywnych i używek, liczba uczestników – 39.

10) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Dziewcząt im. Polskich Olimpijczyków w Kruszwicy

- zajęcia psychoedukacyjne i warsztaty dot.: promowania aktywnego i zdrowego stylu życia, zachowań prozdrowotnych, udzielania pierwszej pomocy, profilaktyki uzależnień, zagadnień związanych ze zdrowiem psychicznym, przemocy i agresji, radzenia sobie z emocjami, komunikacji interpersonalnej,
- organizacja konkursów szkolnych o tematyce prozdrowotnej,
- udział w kampaniach, akcjach, konkursach o tematyce prozdrowotnej (m.in. „Dopalacze kradną życie", „Reaguj na przemoc"),
- współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczna w Inowrocławiu – w ramach której, przez specjalistów z PPP prowadzone były zajęcia grupowe z wychowankami MOW,
- zajęcia socjoterapeutyczne,
- terapię pedagogiczna,
- terapię logopedyczna,
- terapię psychologiczna,
- zajęcia sportowe,
- pedagogizacja rodziców (forma: rozmowy indywidualne).

11) Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu

- Prowadzenie zajęć w pracowniach specjalistycznych EEG Biofeedback, Tomatis, Integracja Sensoryczna dla uczniów zagrożonych zaburzeniami psychicznymi.
- Zajęcia socjoterapeutyczne, na których uczniowie uczą się tolerancji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz poszerzają kompetencje społeczne.
- Grupa Wsparcia „Spotkajmy się" - spotkania dla rodziców niepełnosprawnych dzieci umożliwiające odreagowanie napięć związanych z niepełnosprawnością dziecka, kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich zapobiegających zaburzeniom psychicznym. Podczas tych spotkań rodzice uczą się radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- Doraźne rozmowy z rodzicami i uczniami prowadzone przez psychologów szkolnych i pedagogów.
- Działalność profilaktyczna w ramach Szkolnego Zespołu Profilaktycznego w zakresie zapobiegania stosowaniu używek.
- Regularne rozmowy z uczniami przeprowadzane przez pielęgniarkę szkolną.
- „Wychowanie do życia w rodzinie" przedmiot prowadzony przez psychologa szkolnego. Podczas zajęć uczniowie uczą się właściwego podejmowania ról w społeczeństwie, radzenie sobie z problemami związanymi z okresem dojrzewania, depresją młodzieńczą, a także poporodową.

- Prowadzenie terapii psychologicznej i pedagogicznej uczniów i rodziców (depresja, fobia szkolna, schizofrenia, zaburzenia odżywiania, zaburzenia osobowości, niepełnosprawność intelektualna, cyklofrenie, FAS).
- Organizowanie Festynu Integracyjnego dla osób niepełnosprawnych.
- Wycieczki szkolne połączone z warsztatami socjoterapeutycznymi.
- Rozpowszechnianie przez nauczycieli wychowania fizycznego wiedzy na temat rozładowywania napięć emocjonalnych poprzez aktywność fizyczną.

12) III Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu

- Szkolny Program Prozdrowotny 2015/2016
- Warsztaty prowadzone przez specjalistów Ośrodka Profilaktyki i Uzależnień:
  - „Mechanizmy wchodzenia w środki psychoaktywne, podstawowa wiedza w tym zakresie",
  - „Zjawisko przemocy rówieśniczej" – problemy emocjonalne,
  - „Depresja młodzieńcza",
  - „Propagowanie zdrowego trybu życia".
- Szkolenia prowadzone przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną
  - „Preorientacja zawodowa",
  - „Jak budować drogę do kariery zawodowej".
- Diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna odbywa się poprzez współpracę pracowników – nauczyciele, dyrekcja, rodzice, uczniowie ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Ośrodka Profilaktyki i Uzależnień.
- Zajęcia psychoedukacyjne:
  - „Profilaktyka nowotworowa" – przy współpracy z Centrum Onkologii w Bydgoszczy – Fordon,
  - „Bezpieczeństwo młodzieży a środki psychoaktywne" – przy współpracy ze Strażą Miejską w Inowrocławiu,
  - „Debata poświęcona tematyce AIDS" przy współudziale zaproszonych gości z Ośrodka Profilaktyki i Uzależnień, SANEPIDU, p. pielęgniarki szkolnej, pedagoga,
  - „Jak radzić sobie ze stresem",
  - „Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów dotyczących swojego zdrowia",
  - „Propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od nałogów",
  - „Dbałość o zdrowie psychiczne – emocje, umiejętność rozpoznawania własnych uczuć, radzenia z problemami".
- Terapia młodzieży realizowana jest przez specjalistów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Ośrodka Profilaktyki i Uzależnień oraz w innych placówkach, w zależności od potrzeb.
- Porady indywidualne prowadzone są systemem ciągłym, dostosowane do potrzeb

uczniów, prowadzone są przez panią pielęgniarkę, nauczycieli i pedagoga szkolnego.

13) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Inowrocławiu

- Szkolny program prozdrowotny na lata 2014-2020, opracowany przez pedagoga szkolnego i pielęgniarkę szkolną.
- Warsztaty, szkolenia, diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna, zajęcia psychoedukacyjne, terapie:
  - Warsztaty prowadzone przez specjalistów z Ośrodka Profilaktyki Uzależnień w Inowrocławiu.(wszystkie drugie klasy),
  - Szkolenia dla uczniów w ramach programów prozdrowotnych:- Prewencja Pierwotna Nowotworów (pedagog i 3 uczniów liderów),
  - Diagnoza uczniów kierowanych przez szkołę w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, w Poradni Terapii Uzależnień. (skierowanych uczniów 12) (zdiagnozowanych 5),
  - W ramach warsztatów i szkoleń w trakcie godzin wychowawczych i lekcji dodatkowych organizowane są pogadanki o zasadach racjonalnego żywienia, szkodliwości palenia tytoniu i picia alkoholu oraz zażywania środków psychoaktywnych,
  - Uczestnictwo uczniów w terapiach grupowych i indywidualnych w Ośrodkach specjalistycznych.

14) Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Żeromskiego w Inowrocławiu

- Pokazy ratownictwa dla słuchaczy.
- Rada Pedagogiczna dla nauczycieli poświęcona edukacji prozdrowotnej.
- Ćwiczenia dla nauczycieli na Sali gimnastycznej, profilaktyka chorób kręgosłupa.
- Gazetki prozdrowotne na bieżąco publikowane na korytarzach szkolnych.

III. Utworzenie ośrodków egzaminacyjnych

1) Określenie szkół, w których utworzono ośrodki:
   - Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II w Inowrocławiu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. gen. Władysława Sikorskiego w Inowrocławiu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy, Centrum Kształcenia Praktycznego w Inowrocławiu.
2) Rozpoznanie potrzeb materialnych ośrodków:
   - 45 834,22 zł - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II w Inowrocławiu: wyposażenie pracowni spożywczej i przygotowanie stanowisk na egzaminy kwalifikacyjne m.in. termometry, wagi, piec konwencyjno-parowy, garnki,

kuchenka – 6 406,75 zł; doposażenie pracowni teleinformatycznych i przygotowanie stanowisk do egzaminów kwalifikacyjnych technik teleinformatyk m.in. routery, TP-linki, karty sieciowe, mikroniki, moduły, patchcordy, telefony – 28 344,77 zł; wyposażenie pracowni chemicznej i przygotowanie stanowiska do egzaminu kwalifikacyjnego technik analityk – 4 858,50 zł.

- 16 692,98 zł - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Inowrocławiu: doposażenie Sali komputerowej – switche, routery, serwery, jednostki centralne – 14 784,02 zł; pomoce dydaktyczne do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe (karty sieciowe, kalkulatory, drukarka) – 1 908,96 zł.
- 27 199,27 zł - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Inowrocławiu: programy komputerowe do kształcenia w zawodzie technik organizacji reklamy – 3 985,20 zł; doposażenie pracowni komputerowej 25 szt. zestawów komputerowych – 20 899,10 zł.
- 7 830,43 zł - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. gen. Władysława Sikorskiego w Inowrocławiu: pomoce do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe m.in. technik budownictwa, technik geodeta – 703,00 zł; pomoce do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie murarz-tynkarz m.in. mieszadła, łaty murarskie, tynkarskie, rusztowanie, drukarka – 5 000,00 zł.
- 9 063,69 zł - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy: akcesoria komputerowe, drukarka do wyposażenia stanowiska egzaminacyjnych dla Ośrodka Egzaminacyjnego.
- Centrum Kształcenia Praktycznego w Inowrocławiu: w ramach wydatków na pomoce dydaktyczne wyposażono stanowiska egzaminacyjne do egzaminów kwalifikacyjnych w zawodach technik elektronik – 16 612,24 zł i technik pojazdów samochodowych – 95 714,01 zł. oraz doposażono pracownie m.in. w mierniki, oporniki i narzędzia – 18 285,63 zł.

IV. Zinstytucjonalizowanie współpracy z pracodawcami w zakresie kształcenia zawodowego – w trakcie realizacji.

Współpraca z podmiotami i pracodawcami w zakresie praktycznej nauki zawodu. Systematyczne ustalanie zawodów deficytowych na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu. Określenie zasad współpracy w ramach praktycznej nauki zawodu (harmonogram praktyk, umowa, liczba praktykantów, czas pracy, zakres obowiązków i uprawnień).

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu udziela uczniom pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kształcenia i kariery zawodowej. W ramach tego zadania na podstawie badań zdiagnozowano 37 uczniów, w tym uczniów z problemami zdrowotnymi gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszą się warsztaty dotyczące wyboru zawodu i ścieżki kształcenia dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz warsztaty „Szukam pracy" dla młodzieży ponadgimnazjalnej. W 2015 r. w warsztatach tego typu wzięło udział 884 uczniów. Dla rodziców uczniów jednego z gimnazjów przeprowadzono prelekcję na temat „Jak wspomagać dziecko w wyborze zawodu?" Ponadto pracownicy poradni zaproszeni byli do udziału w targach edukacyjnych organizowanych w gimnazjach.

Podsumowanie.

Należy stwierdzić, iż strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej. Opracowana Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 pozwoliła na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych.

Z analizy powyższego materiału wynika, że działania podejmowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych na terenie powiatu inowrocławskiego poprzez różne instytucje publiczne, pozarządowe przyczyniają się do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego i wzmocnienia rodzin, co sprzyja ograniczeniu zjawiska bezrobocia oraz wyrównaniu szans osób niepełnosprawnych, a przez to, do spełnienia misji strategii.

Przewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego
Ryszard Jagodziński